

22 Mayıs 2025

Hindistan, Pakistan Çatışması Sonrası Dersler

Hindistan ve Pakistan arasında yaşanan son çatışma bilindiği üzere ne ilk ne de son çatışma olacak. Sorunun kaynağı küçük bir toprak parçası olsa da stratejik öneme sahip ve 1947 yılından itibaren iki ülke arasında paylaşılamayan Cammu-Keşmir. Hindistan ve Pakistan askerlerinin sınır hattında nöbet değişimlerinde büyük bir abartı ile güç ve cesaret gösterisinde bulundukları alandan bahsediyoruz. Yıllar içinde tarih, farklı zamanlarda birkaç kez düşük yoğunluklu da olsa çatışmaların yaşandığı ve nükleer güce sahip olan bu iki ülkenin savaşın eşiğine geldiği zamanları kaydetmiştir. Ancak yaşanan son olayda tüm dünyanın dikkatinin bir anda o coğrafyaya çevrildiği bir an olmuştur. Hatta değişik spekülasyonlar yapılarak bunun bir ABD komplosu olduğu, bölgede oluşabilecek istikrarsızlık nedeniyle ABD'nin öncelikle ekonomik olarak hasım gördüğü Çin'i zayıf düşürmek maksadıyla böylesi bir savaşın fitilini ateşlediğine ilişkin söylentiler de medyada yer aldı.

Yaklaşık iki gün süren çatışmada taraflar karşılıklı olarak daha önceden tespit etmiş oldukları hedeflere farklı harp silah araçları ile taarruzlar gerçekleştirmiştir. Bu taarruzlar neticesinde her iki tarafta da gerek can gerekse maddi anlamda zayıt olduğu açık kaynaklarda yer almıştır. Bu haberlerde yer alan en önemli hususlardan biri, Hindistan'ın 2012 yılında büyük bir savaş uçağı alımı gerçekleştireceğini duyurmasının ardından dünya genelinde birçok ülkenin teklif vermesidir. ABD'nin de teklif sunduğu bu ihalede, Fransa öne çıkarak Rafale savaş uçaklarıyla ihaleyi

kazanmış ve bu kapsamda söz konusu uçakları bazı silah sistemleriyle birlikte Hindistan'a ihraç etmiştir.

Fakat uluslararası medyaya yapılan ilk açıklamalarda, Hindistan Hava Kuvvetleri bünyesinde bulunan Rafale uçaklarından bazılarının daha ilk müdahalede, Pakistan uçakları tarafından düşürüldüğü belirtilmiş hatta düşen uçaklara ilişkin görüntüler televizyon kanallarına servis edilmiştir. İlerleyen günlerde Rafale uçaklarının düştüğü doğrulanmış ve bu uçaklara müdahalede uzaktan angajman ile Pakistan Hava Kuvvetleri envanterinde yer alan J-10C ve J-17C uçaklarının kullanıldığı ifade edilmiştir. Bu müdahalede uçakların ismi açıkça belirtilmesine rağmen dikkat çeken diğer önemli bir husus da uçakların taşıdığı Çin menşeli PL-15E Hv.Hv füzeleridir. AIM-120 füzelerine alternatif olarak Çin tarafından üretilen bu füzelere ilişkin teknik bazı bilgiler olmasına rağmen gerçek şartlarda bu füzeleri sahada ilk kez gördük.

Bugüne kadar gerçek şartlarda denenmiş, kendini ispat etmiş batı menşeli özellikle ABD menşeli silah, füze ve mühimmatlar konuşulmuş, hatta bunların çoğunluğu gerçek muharebe şartlarında kullanılmıştı.

Tüm özellikleri uluslararası yayımlanan dergi ve broşürlerde yer almasına rağmen, Hindistan, Pakistan çatışmasında Pakistan uçakları tarafından kullanılan ve Rafale uçaklarının düşürülmesine yol açan PL-15E Hv.Hv. füzesine ilişkin bir bilgi bulmak mümkün değildi. Ancak bu çatışma sayesinde füzeye ilişkin bazı teknik bilgilere ulaşılmıştır; yapılan açıklama ve analizlere göre, füzenin menzilinin yaklaşık 100 deniz mili olduğu ifade edilmiştir. Bu menzil, hava savunma görevlerinde kullanılan uçaklar için gerçekten önemli bir mesafedir ve şu ana kadar NATO ülkelerinin çoğunluğunun envanterinde bulunan AIM-120 AMRAAM Hv.Hv. füzelerinin neredeyse iki katı yüksek bir menzile sahiptir.

Elbette, dünyada zaman zaman bu ve benzeri çatışmalara, hatta küçük çaplı savaşların olduğuna şahit oluyoruz. Bazılarında kullanılan taktikler ve stratejiler öne çıkmasına rağmen, bazılarında ise silahlar sonucu belirleyici esas unsur olarak öne çıkabilmektedir. İşte burada da çatışmayı ateşkese götüren etkenlerin en önemlisi, kullanılan silahların kabiliyeti olarak ortaya çıkmış olabilir. Böylesi çatışmalarda bazı ülkeler, hatta askeri kurumlar durumdan dersler çıkararak gelecekte neler yapılması

gerektiği hususunda bir dizi çalışma başlatırlar. Çünkü atışma bitmiş ama benzerinin gelecekte tekrar vuku bulma ihtimali vardır. Bu yüzden çıkarılacak derslerle alınabilecek önlemler ortaya konmalı ve tedbirlere ilişkin projeler geliştirilmelidir.

O nedenle Türkiye için de bu çatışmanın nasıl bir anlam taşıyabileceğine bakmak gereklidir. Son zamanlarda ülkemiz tarafından tedarik edileceği belirtilen ve görüşmelerinin olumlu sonuçlandığı ifade edilen EF-TYPHOON uçakları ile birlikte adı geçen METOR Hv.Hv füzeleri, önemli bir menzile sahiptir. Hatta bu silaha ilişkin görüşmeler esnasında komşumuz Yunanistan'nın aşırı tepkisi ve Fransa nezdinde bizzat Yunanistan Başbakanı tarafından yapılan girişim bu tür füzelerin tedarik edilmesi durumunda Hava kuvvetleri Komutanlığı için büyük bir kuvvet çarpanı olarak katkı yapacağı açıktır. Bu menzile atılabilen sınırlı sayıdaki bilinen füzeler mevcut durumda hava muharebelerinin seyrini değiştirebilecek önemli bir faktör olarak değerlendirilmektedir. Özellikle; yer radarları, HİK (Havadan İhbar Kontrol) uçakları destekli bir görevde, aynı Hindistan-Pakistan çatışmasında olduğu gibi hasım tarafın uçaklarının çok şansı olamayacağı kanaatindeyim.

Fransız yapımı 4.5 nesil olarak kabul edilen Rafale uçaklarının çatışmalarda hemen hemen hiç etkili olamadığı, hatta çoğunun yerde yakalandığı da bir gerçektir. Komşumuz Yunanistan son yıllarda yapmış olduğu uçak tedariklerini çeşitlendirmiş ve bu kapsamda Fransa'dan 24 adet Rafale uçağı satın almıştır. Uçaklarla birlikte kullanılacak Meteor füzelerini de tedarik etmesi sebebiyle sürekli olarak Türkiye ile hava gücü konusunda mukayese yapmakta ve hatta 2029 yılına planlı olarak ABD'den F-35 alımı ile birlikte g mukayesesinde ne geçeceğini ileri sürmektedir. Elbette buna karşılık F-16 uaklarımızda kullandığımız AIM-120 AMRAAM füzeleri olmasına rağmen, savunma sanayi şirketlerimiz tarafından milli olarak geliştirilen kısa ve uzun menzilli Hv.Hv. füzeleri de (Göktuğ, Bozdoğan ve Göktan) bir plan dahilinde Hava Kuvvetleri Komutanlığı envanterine alınmaktadır.

Sonuç olarak,

Hindistan ve Pakistan arasında çok kısa süren bu çatışma gelecekte meydana gelmesi muhtemel kk çatışma ve savaşların ne derece yıkıcı ve kısa sürede sonulanabileceğinin bir provası niteliğini taşıdığı,

Bu tür savaşlarda ilk ve hızlı müdahalenin her zaman olduğu gibi Hava Gücü ile başlatılacağı,

Kullanılan savaş platformları kadar, bu platformların taşıdığı mühimmat ve füzelerin sonucu belirleyici önemli bir faktör olacağı,

Bu kısa çatışmada; Pakistan Hava Kuvvetlerine ait yer radarları, HİK uçağı ile uzun menzilli Hv.Hv. füzesi yüklü av uçaklarının ve elbette büyük savaş tecrübesine sahip av pilotlarının, koordineli hareket ederek üstün başarı elde etmesi, alınan derslerin en önemlilerinden birisinin olduğu,

Değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda, ülkemiz savunma sanayii milli projelerini sürdürürken, dost ve kardeş ülke Pakistan ile bu çatışmada öne çıkan PL-15E füzesine ilişkin iş birliğı yapılması; mevcut milli projelerin altyapısı da kullanılarak, füze menzilleri konusunda gerekli iyileştirme çalışmalarının başlatılması uygun bir adım olur.

Nihat KÖKMEN

(E) Hava Korgeneral